

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Wydział Filozoficzny

Kierunek:

Filozofia

Poziom:

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Filozofia poznania

Język:

PL

Typ przedmiotu:

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok I, semestr zimowy

Wymiar:

ćwiczenia: 30 godz.

Punkty ECTS:

ćwiczenia: 3

Forma zaliczenia:

ćwiczenia: zaliczenie z oceną

Prowadzący:

ćwiczenia: ks. dr Marek Sołtysiak;

Koordynator sylabusu:

ks. dr Marek Sołtysiak

Sylabus dostępny w ramach:

- [Filozofia poznania](#) [na kierunku:] [Filozofia](#) (F), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, I rok, semestr zimowy

◦ [prowadzący ćwiczenia:30h/zo/3ECTS]: ks. dr Marek Sołtysiak;

Wymagania wstępne:

brak

Cele:

Student uczestnicząc aktywnie w ćwiczeniach zna podstawowe teksty klasyków filozofii dotyczące zagadnień teoriopoznawczych. Potrafi zrekonstruować zawarte w tekście problemy, dostrzec występujące w nim tezy i argumenty. Umieścić tekst w kontekście historycznym. Odróżnić w tekście wątki główne od ubocznych oraz rozpoznać ogólną strukturę materiału, w szczególności związki funkcjonalne między jego

elementami.

Treści kształcenia:

Zajęcia stanowią pomoc i uzupełnienie do zagadnień, które będą poruszane w wykładzie kursorycznym. Zajęcia koncentrować się będą wokół wybranych tekstów źródłowych z teorii poznania.

- T_1. Platona teoria dochodzenia do prawdy.
- T_2. Arystoteles w poszukiwaniu wiedzy pewnej i obiektywnej.
- T_3. Proces poznawczy w ujęciu św. Tomasza z Akwinu.
- T_4. Sceptycyzm klasyczny Sextusa Empiryka a sceptycyzm metodyczny Kartezjusza.
- T_5. Kartezjusz i zmiana perspektywy badawczej.
- T_6. Spór o Kartezjusza – skrajni empiryści i racjoniści (G. Berkeley, D. Hume).
- T_7. Poznawczy kompromis I. Kanta.
- T_8. Fenomenologiczne poszukiwanie pewności poznania według E. Husserla.
- T_9. Prawda bycia a ontologia fundamentalna M. Heideggera.
- T_10. Semantyczna koncepcja prawdy A. Tarskiego.
- T_11. Problematyka pewności (L. Wittgenstein).
- T_12. Między absolutyzmem a relatywizmem - hermeneutyka filozoficzna H.-G. Gadamera.

Efekty kształcenia:

Student, w wyniku przeprowadzonych zajęć,

Ek_1. zna metody badawcze i strategie argumentacyjne właściwe dla filozofii poznania, semiotyki i metodologii nauk, oraz logiki - K_W14.

Ek_2. umie samodzielnie zdobywać wiedzę filozoficzną i rozwijać umiejętności badawcze w dziedzinie filozofii, kierując się wskazówkami opiekuna - K_U02.

Ek_3. dobiera strategie argumentacyjne, na poziomie elementarnym konstruuje krytyczne argumenty, formułuje odpowiedzi na krytykę - K_U09.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M_1. SPRAWOZDANIE PODSUMUJĄCE OSTATNIE ĆWICZENIA (POSZCZEGÓLNI UCZESTNICY ZAJĘĆ)

M_2. KRÓTKI WYKŁAD WPROWADZAJĄCY W TEMATYKĘ ZAJĘĆ (PROWADZĄCY),

M_3. WSPÓLNA LEKTURA I ANALIZA WYBRANYCH FRAGMENTÓW

M_4. DYSKUSJA

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

W_1. Sprawozdanie: każde zajęcia rozpoczynają się sprawozdaniem z poprzednich ćwiczeń przygotowanym przez jednego/ą z uczestników ćwiczeń.

W_2. Ocenianie ciągle przygotowania do zajęć i aktywnego udziału w dyskusji: oceniany będzie stopień rozumienia tekstu, umiejętność argumentowania, otwartość na nowe idee, gotowość zmiany początkowego stanowiska

W_3. Praca semestralna, która powinna być oddana miesiąc przed końcem semestru. Jej przedmiotem ma być analiza wybranego tekstu filozoficznego. Objętość 2-3 stron.

1. Udział w zajęciach jest obowiązkowy.
2. Dopuszczalne są dwie nieobecności w trakcie semestru, każda kolejna powinna zostać usprawiedliwiona, a znajomość tekstu omawianego na opuszczonych zajęciach będzie sprawdzona przez prowadzącego podczas ustnego zaliczenia na dyżurach.
3. Student powinien otrzymać zaliczenie tydzień przed rozpoczęciem sesji egzaminacyjnej.

4. Na ocenę ostateczną składać się będą trzy składniki: 1/6 ocena sprawozdania, 4/6 ocena przygotowania do zajęć i udziału w dyskusji, 1/6 ocena z pracy semestralnej.

Lektury podstawowe:

1. Platon, Fedon, tłum. W. Witwicki, w: tenże, Dialogi, Kęty 1992, tom 1, s. 65B-67; 74A-76A; 78D-84; 100 D-E. Tenże, Państwo, tłum. W. Witwicki, Warszawa, 1991, tom 1, s. 285-293 (V, 476a-480), tom 2, s. 44-57 (VI, 505a-511e), 63-75 (VII, 514-520d); Listy, tłum. M. Pąkcińska, Warszawa 1987, s. 51-55 (List VII, 341-344c).
2. Arystoteles, O duszy, tłum. P. Siwek, w: tenże, Dzieła wszystkie, tom 3, Warszawa 1992, ks. II, par. 1,6; ks. III, par. 4-7.
3. Tomasz z Akwinu, Kwestie dyskutowane o prawdzie (Kwestia 1), tłum. A. Aduszkiewicz, L. Kuczyński, J. Ruszczyński, Kęty 1998, tom 1, s. 13-23.
4. Descartes, Medytacje o pierwszej filozofii. Zarzuty uczonych mężów i odpowiedzi autora, tłum. M. i K. Ajdukiewiczowie, S. Swieżawski, I. Dąbska, Kęty 2001, Medytacja I i II.
5. Sextus Empiryk, Zarysy pirrońskie, tłum. A. Krokiewicz, s. 14-47.
6. Berkeley G., Traktat o zasadach poznania, tłum. J. Salamon, Kraków 2004, s. 7-43.
- Hume D., Badania dotyczące rozumu ludzkiego, tłum. J. Łukasiewicz i K. Twardowski, Warszawa 1977, s. 17-69.
7. Kant I., Krytyka czystego rozumu, tłum. R. Ingarden, Warszawa 1986, tom 1, s. 21-42, 59-65, 70-74, 93-97, s. 138-144.
8. E. Husserl, Idea fenomenologii, przeł. J. Sidorek, Warszawa 1990, s. 26-52.
9. Heidegger M., Bycie i czas, tłum. B. Baran, Warszawa 1994, s. 186-227.
10. A. Tarski, Semantyczna koncepcja prawdy i podstawy semantyki, cz. I, przeł. J. Zygmunt, [w:] A. Tarski, Pisma logiczno-filozoficzne, t. I, Prawda, Warszawa: PWN 1995, s. 228-255.
11. L. Wittgenstein, O pewności, wiele tłumaczeń i wydań, §§ 1-192.
12. Gadamer H.-G., Cóż to jest prawda?, tłum. M. Łukasiewicz, [w:] tenże, Rozum, słowo, dzieje. Szkice wybrane, Warszawa 1979, s. 36-46.

Lektury uzupełniające:

1. Gottfried G, Teoria poznania. Od Kartezjusza do Wittgensteina, tłum. T. Kubalica, Kraków 2007.
2. Höffe O., Immanuel Kant, tłum. A. M. Kaniowski, Warszawa 1995.
3. Kenny A., Tomasz z Akwinu, Warszawa 1999.
4. Przyłębski A., Gadamer, Warszawa 2006.
5. Pöggeler O., Droga myślowa Martina Heideggera, tłum. B. Baran, Warszawa 2002.
6. Rożdżeński R., Spostrzegalne i niespostrzegalne, Kraków 1999.
5. Świącicka K., Husserl, Warszawa 1993.
6. Stróżewski W., Wykłady o Platonie, Kraków 1992.
7. Tomasz z Akwinu, Traktat o Bogu, tłum. G. Kurylewicz, Z. Nerczuk, M. Olszewski, Kraków 1999, s. 245-270, 694-720.
8. Woleński J., Epistemologia, Kraków 2000.

Uwagi: